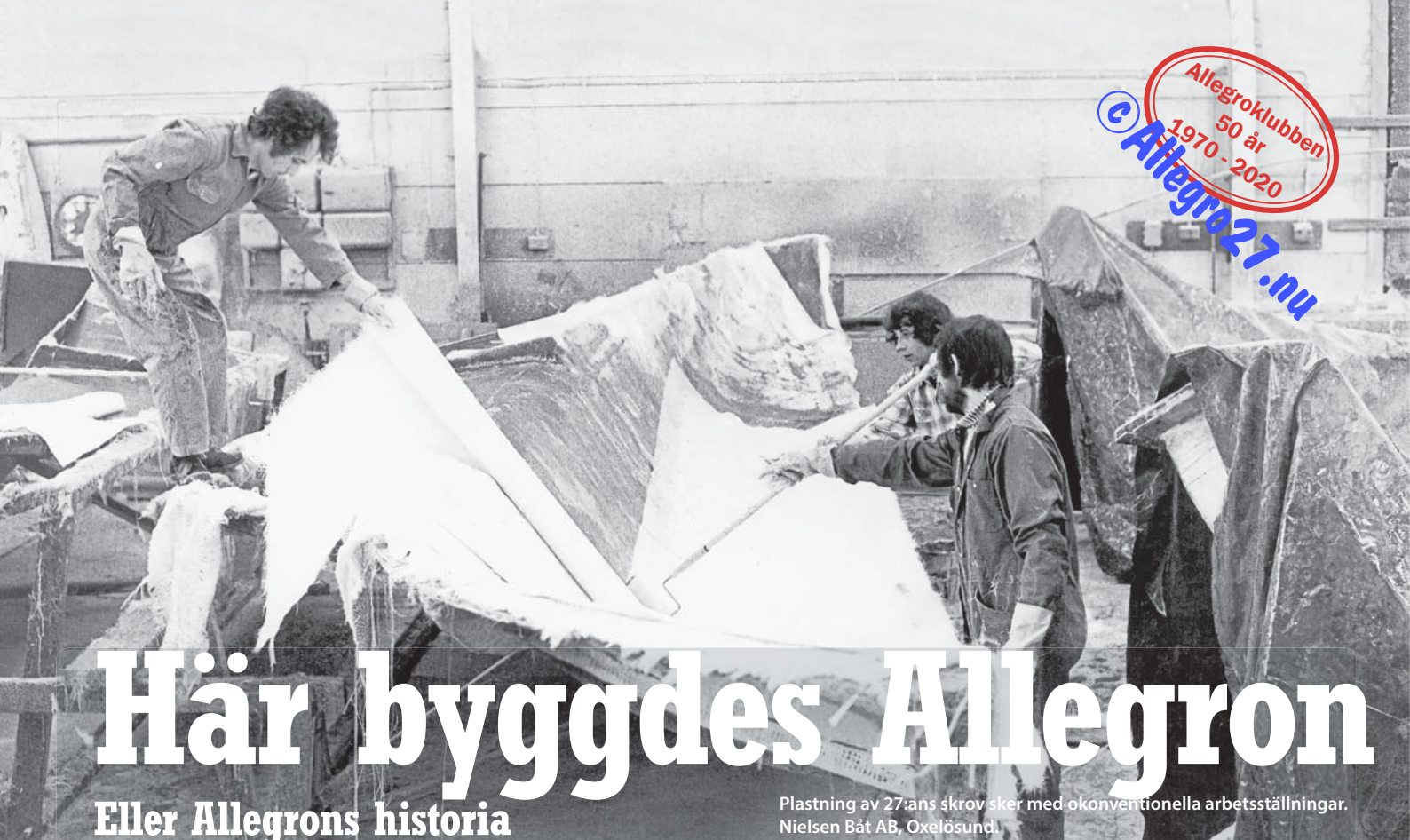

Här byggdes Allegron

Eller Allegrons historia

Plastning av 27:ans skrov sker med okonventionella arbetsställningar.
Nielsen Båt AB, Oxelösund.

Det är få, om någon, som idag har mer detaljerad kunskap om alla de olika platser där Allegron producerades. Det är ett flertal företag, som varit involverade och varit byggare av Allegrobåtarna. Efter Lars-Olof Norlins bortgång är denna samlade kunskap till stora delar förlorad. Genom att granska gamla dokument kan en del av dessa uppgifter återfinnas. Jag har ägnat en betydande tid åt att försöka finna vad som dokumenterats kring Allegrons produktionsställen genom åren och var de funnits rent geografiskt. Idag är de flesta av lokalerna rivna.

Text : **Göran Forsström** K25 S225 May Be II www.allegro27.nu

Det är över 50 år sedan Allegron började byggas i slutet av 60-talet. Den totala byggperioden blev förvånansvärt lång. Första båten sjösattes i Augusti 1967. Slutdatum kan definieras något olika antingen till 1981 då ACVA Båt AB och övriga av Lars-Olof Norlins företag gick i konkurs och den seriemässiga produktionen slutade. Därefter skedde en betydligt mer småskalig och oregelbunden byggnation fram till millennieskiftet.

Det finns ingen övergripande beskrivning av var och vad som skedde kring Allegron under dessa år.

Jag har här gjort en sammanfattning av kända uppgifter. Uppgifterna har till stor del hämtas från gamla AllegroNytt, jag har kompletterat med mina egna minnen och genom åren samlade kunskaper om Allegron.

Steve Franzén och Bosse Ståhl har gjort dagsaktuella besök på byggplatserna och fotograferat, Hans-Roland Lindgren har bidragit med bilder från byggtiden. Ett varmt tack för den hjälpen.

När det gäller information från AllegroNytt är källan i ca 80% av fallen Lars-Olof Norlin själv.

Det sistnämnda bör borge för uppgifternas korrekthet, dock finns det ett visst "svaj" i Lasses uppgifter då samma sak återgivits med årtionden emellan och detaljer då har varierat.

Jag har prioriterat de uppgifter som ligger händelsen tidsmässigt närmast och som verkat troligast.

Noteras bör att detta är ingen forskarmässigt utförd uppsats utan en saklig berättelse där de flesta fakta är andrahandsuppgifter, dock alla sådana som jag bedömt som rimliga och trovärdiga.

Historien om Allegron i sammandrag

1967 Februari	Lasse Norlin vinner Svenska Kostförbundets konstruktionstävling med sitt förslag Allegro. Kontakter Nielsen Båtbyggeri i Nyköping för tillverkning.
1967 Augusti	Prototypen K25 S59 sjösätts i Nyköpingsån.
1968 November	Nielsen Båtbyggeri flyttar till Oxelösund
1969	Adagio börjar serietillverkas.
1970 Maj	Allegroklubben bildas på initiativ av Leif Hedman.
1970	Nielsen Båt AB i konkurs.
1970	AVCA BÅT AB bildas och produktion i Nyköping startas.
1970	Vivace (Allegron 33) börjar tillverkas.
1971	Självbyggeriet startar.
1973	ACVA BÅT AB flyttar till nybyggda lokaler.
1974	Allegron 27 nr 200 tillverkas på våren.
1978	Allegron 27 nr 300 tillverkas.
1980	Adagio 33 nr 1 färdigställd.
1980	Fisksätra Varv övertages av Norlin Marin AB.
1981 Oktober	Norlin Marin AB med dotterbolag i konkurs.
1984	Allegron 30 sjösättes.

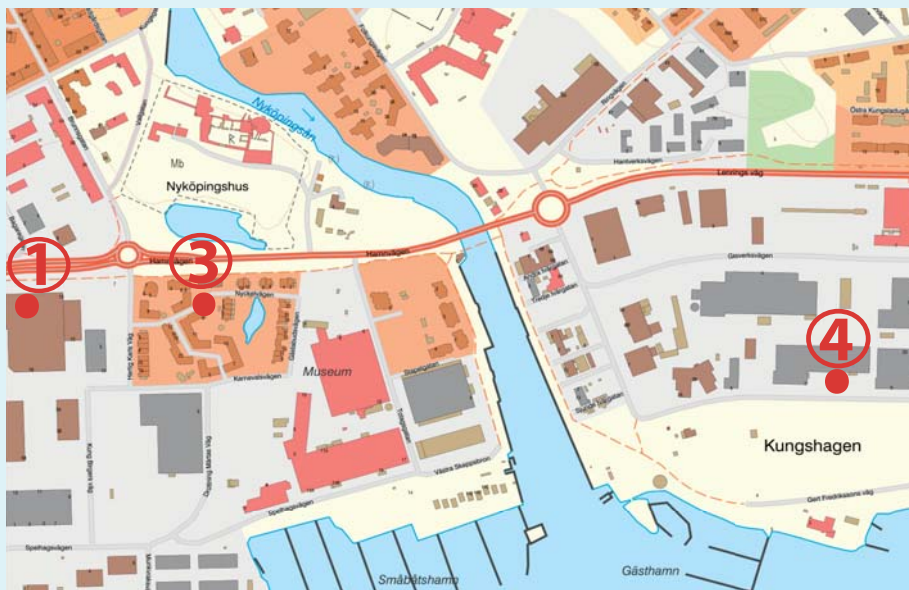
Här byggdes Allegron

Den stora volymen Allegrabåtar har byggts på fyra platser:

1. Brädgårdsvägen 1 Nyköping
2. Verkstadsgatan 22 Oxelösund
3. Hamnvägen Nyköping
4. Kungshagsvägen 7 Nyköping

2. Nielsen Båt AB byggde Allegrabåtar på Verkstadsgatan 22 i industriområdet Sundsör i norra Oxelösund.

Nyköping är platsen där de flesta Allegrabåtar har byggts. Dock inte alla på en och samma plats. Nej produktionen har skett i tre olika perioder och på varierande platser. I tidsmässig ordning:

1. Nielsen båtbyggeri Brädgårdsvägen 1. 3. ACVA BÅT AB vid Hamnvägen (fd. Hamngatan) mitt emot Nyköpingshus. 4. ACVA BÅT AB Kungshagsvägen 7.

NIELSEN BÅTBYGGERI Nyköping

Nielsen båtbyggeri startas 1962. Lars-Olof Norlin är delägare i företaget.

Gunnar Nielsen var ursprungligen snickare på det Danska storvarvet Burmeister & Wain, därefter möbelsnickare vid Nordiska Kompaniets verkstäder i Nyköping och sedermera lärare vid dess hantverksskola.

Lokalen har adressen Brädgårdsvägen 1. Exakt i vilken lokal produktionen skedde är oklart.

Första producerade båt är den av Lars-Olof Norlin konstruerade 7,5 m långa plywoodsegelbåten Delfin, vilken var sjösättningsklar till sommaren 1963.

Under de följande åren byggs här flera av Lasse ritade plywoodbåtar.

1967 vinner Lars-Olof Svenska Kosterbåtsförbundets konstruktionstävling med förslaget Allegro. Avsikten är att bygga även denna båt hos Nielsen, dock är efterfrågan på den redan producerade båten Delfin så stor att plugg och formar får byggas i Eskilstuna och Nyköping. Prototypen, K25 S59 sjösättes i Nyköpingsån i september 1967.

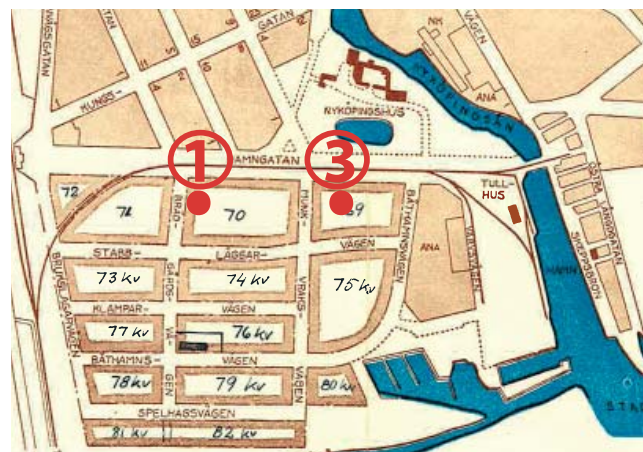
Allegro ställs sedan ut vid båtmässorna i Stockholm och Göteborg nästföljande år.

Serieproduktion startar med att fem båtar byggs vid Karlskronavarvet och ytterligare fem i Eskilstuna.

Åke Mattsson, en av 60-talets stora svenska seglarprofiler med

många spektakulära seglatser i bagaget anställs i företaget. Åkes uppgift var troligen att marknadsföra Allegron. Han seglar en kort tid Allegro 27 med segelnummer 80, men försvinner snart ut ur verksamheten.

Lokalerna är trånga och ej lämpliga för tillverkning av större glasfiberarmerade båtar. Något måste göras! ➡

Brädgårdsvägen 1 är en väg som ej finns i dagens Nyköping. Efter mycket letande fick jag denna karta från Sörmlands Museum. Jag antar, grundat på att infart var från Hamngatan och traditionell gatunummer där udda nummer ligger till vänster i gatans riktning, att nummer 1 låg närmast Hamngatan (idag Hamnvägen).

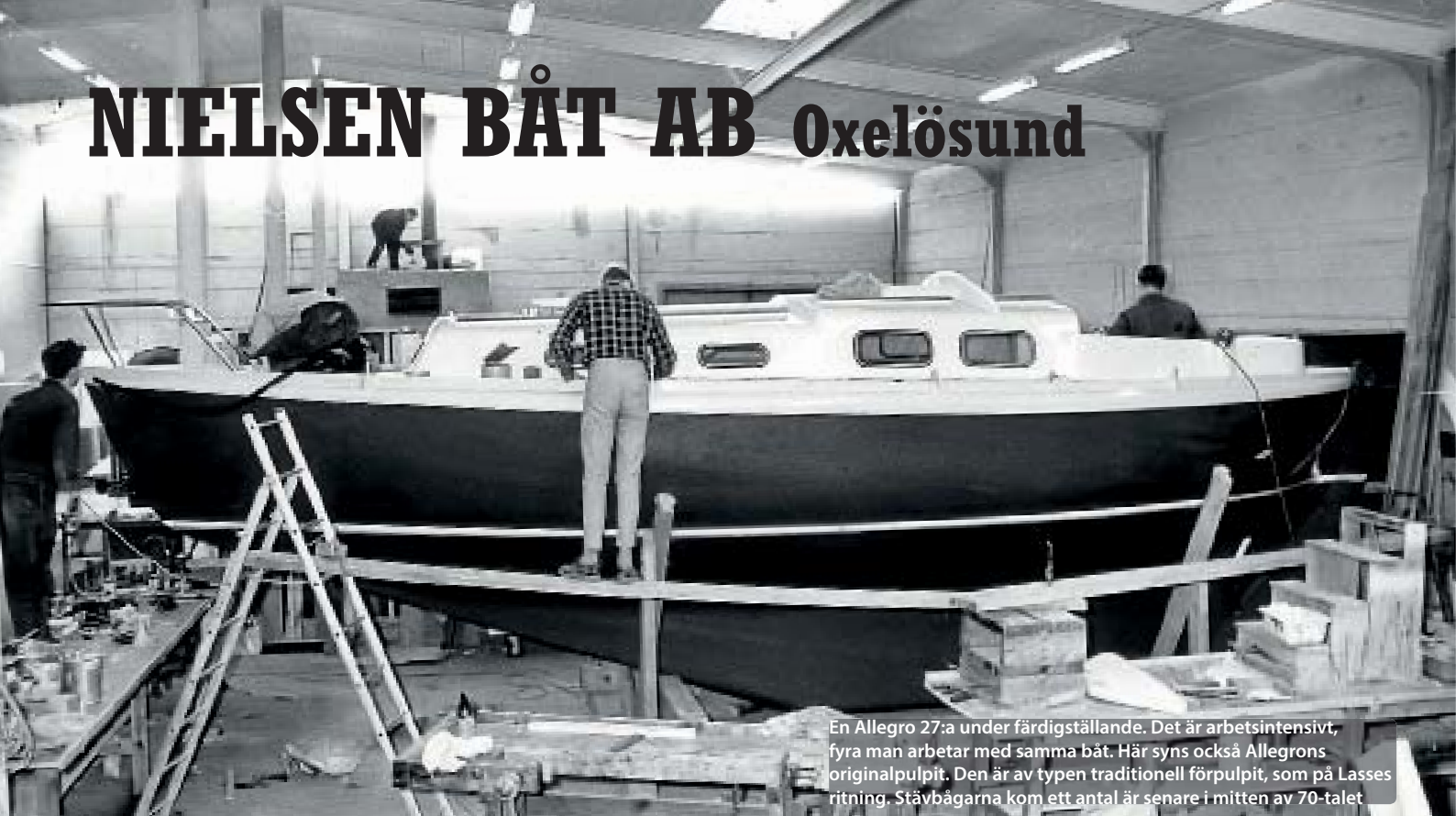
Det finns få kända fakta kring Gunnar Nielsen Båtbyggeri i Nyköping. Har du köpt din båt eller av annan anledning besökt företaget, hör av dig och dela med dig av dina minnen. red@allegroklubben.se

Åke Mattsson

Åke har nyligen genomfört ensamkappseglingen, Singel Handed Transatlantic Race i en Havsfrida, med LOA på 6,0 m. Dock blir han diskvalificerad på grund av att ha mottagit vatten från annat fartyg. Åke är stor kosterälskare och har gjort sig ett namn som författare med flera utgivna seglarböcker. Åkes andra bok "Vind i seglen" handlar till stora delar om seglatserna med Allegron. Den Allegroseglare som ännu inte läst boken rekommenderas varmt att göra så.

NIELSEN BÅT AB Oxelösund

En Allegro 27:a under färdigställande. Det är arbetsintensivt, fyra man arbetar med samma båt. Här syns också Allegrons originalpulpit. Den är av typen traditionell förpulpit, som på Lasses ritning. Stävbågarna kom ett antal år senare i mitten av 70-talet

Bild: Oxelösunds Kommun & Steve Franzén

Efterfrågan på Allegro är stor och produktionen behöver expandera och i slutet av 1968 flyttar Nielsen båtbyggeri sin verksamhet till nya moderna och rymliga lokaler på Verkstadsgatan 22 i det nyexploaterade industriområdet Sundsör norr om Oxelösund. Lokalerna hyrs av kommunen. Företaget ombildas samtidigt till Nielsen BÅT AB.

Här tas det fram nya formar till däck med fotlist i plast och halkskyddat däck.

Adagio, en dubbelruffad motorseglare med Allegrons skrov börjar serietillverkas. Gunnar Nielsens hustru vill ha mer komfort ombord när de är på sjön, detta önskemål initierar byggandet.

Adagion ställs ut på Båtmässan 1970.

I Oxelösund bygger man, med som mest 45 anställda, under knappa två år ungefär 40 Allegro 27:or och ett fåtal Adagios.

Våren 1970 byggs här Allegro 27 med nummer 100.

Lönsamheten är dock dålig och i senare delen av 1970 går företaget i konkurs.

Lars-Olof Norlin bildar då ACVA BÅT AB och startar egen produktion i Nyköping.

Konkursboet efter Nielsen BÅT AB köps upp av Sundsörs Båtbyggeri, som kommer att här, i dessa lokaler, producera bland annat Olle Enderleins OE32:a. En båt med många drag av Allegro 33:an och närmaste alternativa båttyp för en Allegro 33 spekulant. Här slutar samarbetet mellan Gunnar Nielsen och Lars-Olof Norlin.

Steve, Allegroklubbens ordförande, har gjort en spaning på platsen och rapporterar. Byggnaden finns fortfarande kvar och som syns på bilden har inte några egentliga förändringar skett sedan 1968. Den nyttjas i dag för större anläggningsfordon.

Vintern 1969.

Hösten 2020, här har inte mycket hänt de sista 50 åren.

Koncentrerat studium av konstruktionsritningen. Konstruktören själv Lars-Olof Norlin, båtbyggare Gunnar Nielsen och troligen Åke "Täten" Ingwald innan skägget kommit på plats (Kurt Jansson är annan tänkbar person).

ACVA BÅT AB Hamnvägen Nyköping

Detta är en stor del av lokalen, här syns formar till överbyggnad, basinredning och däck till 27:an.

Bild: Hans Roland Lindgren, Google.com

När Nielsen Båt AB sätts i konkurs blir en ny produktionsanläggning för Allegrobåtarna ett akut problem.

Lasse Norlin bildar, 1970, ACVA Båt AB, ACVA är en förkortning av Allegro, Cresendo, Vivace och Adagio och tar hjälp av sin vän och seglarkamrat Holger Elvin.

I en gammal verkstadslokal vid Hamnvägen i Nyköping, mitt emot slottet, Nyköpingshus, återupptar man tillverkningen.

Det är bara ett kvarter från den plats där Gunnar Nielsens Båtbyggeri tidigare verkade. Fysiskt låg, den idag rivna, lokalen in bakom den gamla Spisbrödsfabrikens byggnad, denna byggnad finns kvar och här har Trafikverket ett nyöppnat kontor för projektet Ostlänken (ny stambana mellan Järna och Linköping). ACVA Båt AB's lokal låg ungefär på området mellan dagens två parkeringsplatser alldeles söder om Spisbrödsfabriken. Denna lokal var inte på något sätt optimal för båtproduktion utan får ses som den snabbaste lösningen av produktionsfrågan. Med god efterfrågan på Allegrobåtarna prioriterade Lasse Norlin klokt att fortast möjligt få fram sjösättningsklara båtar till väntande kunder.

Holger Elvin blev platsansvarig för båtproduktionen. Påpassligt "värvades" från det i konkurs satta Nielsen Båt AB, Kurt Jansson som verkställare, Kurt fick även med sig de bästa hantverkarna för plast- och träarbeten.

På grund av kreditrestriktioner och höjd moms fick båtbranschen problem med avsättningen för sin produktion. Båtkonstruktören Harry Becker föreslog att Lasse skulle starta självbyggeriverksamhet med utgångspunkt från befintliga former.

1971 startar självbyggeriet och bedrivs med god lönsamhet då risken och kostnaden för finansiering av producerad båt under byggtiden flyttades från företaget till självbyggaren. Lång produktions tid och stor kapitalbindning har alltid varit ett problem för varv som producerar fritidsbåtar.

Här "rundades" dessa stötestenar på ett enkelt och företagsekonomiskt säkert sätt.↔

Finns ingen översiktsbild från när det begav sig. Bilden är ett montage av två äldre bilder.

Så här ser området ut idag. Bilden är tagen från ungefär samma plats.

De gamla lokalerna låg så här.

Lokalerna var små och mycket arbete fick ske utomhus. Notera gärna den handtextade skylten kontor t.v. i bilden.

ACVA BÅT AB Kungshagsvägen Nyköping

I lokalen arbetas det intensivt med plastning av överbyggnad till en Allegro 27:a, skrovet är plastat, skrovformarna monterade till en enhet för att plastas ihop till färdigt skrov och däck. I förgrunden syns basinredningen och mitt i bilden ett färdigt roder. Den ljusa båtdelen är ena halvan av skrovet till en Allegro 33:a.

Bild: Göran Forsström, Google

1973 på hösten, flyttar ACVA BÅT AB in i en nybyggd industrihall på Kungshagsvägen 7 i Nyköping. De gamla lokalerna på Hamnvägen har haft många brister. Den största har kanske varit takhöjden, den är låg, vilket gör att mycket av arbetet med färdigställande, som montage av överbyggnad sker utomhus när väderleken så tillåter. Lokalerna är även trånga när de olika formdelarna ska hanteras och förflyttas förbi varandra. Även arbetsmiljön kräver förbättring med rejälare och rätt placerade utsug, den hårdande polyestern avger en mycket stark styrenlukt. Det finns nu tre olika båtmodeller, Allegro, Adagio, Vivace som ska tillverkas parallellt. För att kunna bedriva en mer rationell tillverkning både ekonomiskt och volymmässigt behövs det bättre lokaler.

Dock behåller man de gamla lokalerna, troligen för färdigställande av plastade skrov samt snickeriarbeten men även för kölning av 33:an. Allegro 27 nr 200 tillverkas våren 1974.

Självbyggeriet visar sig vara ett lyckat koncept. Både vad det gäller tillströmning av intresserade köpare och även ekonomiskt.

1974 byggs ytterligare en huskropp. På så sätt kan en renodling ske där självbyggeri och plastproduktion sker i den gamla och större huskroppen. I den nya något mindre lokalen kan inredningssnickeri och färdigställande av varvsbyggda båtar ske utan störningar från självbyggare. 1978 byggs Allegro 27 nummer 300. 1980 övertar Norlin marin det i konkurs satta Fisksätra Varv AB. 1981 i Oktober sätts Norlin Marin AB, Norlin Familje AB, ACVA BÅT AB och Nya Fisksätra Varv AB i konkurs. Här slutar epoken med Allegro, som framgångsrik båtmodell på marknaden.

ACVA BÅT AB låg på Kungshagsvägen 7. Byggnaden är numera riven.

Så här ser området ut idag. Bilden är tagen från ungefär samma plats.

De gamla lokalerna låg här. Stolpen för gatubelysning tycks vara densamma.

Utöver konjunktur och av staten bedriven ekonomisk påverkan var förmodligen köpet av Fisksätra Varv AB en starkt bidragande orsak till konkursen.

Utvidgningen av verksamheten med Fisksätra Varvs stora båtprogram gav en splittrad verksamhet där fokuset på Allegro minskade.

Sammanslagningar ger ofta betydande, ej planerade samordningskostnader, i detta fall med formhantering vid flera orter, dubbla fasta kostnader mm alltså en ökad kostnadsmassa samtidigt som intäktssidan minskade.

1982 övertar Sundsörs båtbyggeri verksamheten i Norlinbolagen. Troligen är de moderna och rationella lokalerna största anledning till övertagandet. Intresset från de nya ägarnas sida för Allegro och Lars-Olof Norlins övriga båtmodeller är inte stort. Vilket visar sig det följande året med dålig eller ingen marknadsföring samt hot om skrotning av befintliga Allegroformer.

Final: Arnö, Björkvik m.fl.

Den f.d. cementvarufabriken i Björkvik.
Produktion skedde i byggnadens vänstra del.

Bild: Steve Franzén

Lasses båtar, med Allegro 27 som start, har fått musikaliska namn. Rubriken Final är en återkoppling till detta.

Det blev inte den storslagna bombastiska finalen utan en mer lågmäld och nedtonande sådan.

Allegros sista tidsperiod kan sammanfattas med att femton stycken Allegro 30 och minst elva Allegro 331:or och eventuellt någon Adagio byggs.

Produktionen sker på ett flertal olika platser.

På Brandholmen, Nyköping i en gammal hangar och i en annan gammal hangar vid Skavsta flygplats har tillverkning skett, åtminstone under kortare tid.

Turerna kring formarna till Allegrobåtarna är, främst på grund av konkurser, många och svårforcerade.

Denna period är även svårare att dokumentera då tillgänglig information är tämligen kortfattad och fragmenterad.

Störst intresse från båtfolk visas den nya konstruktionen Allegro 30. Det är också den modell som Lars-Olof Norlin och andra inblandade lägger mest kraft kring.

Denna nya koster i storleksskalan mellan Allegro 27 och Allegro 33 emottas med stora förväntningar, som en kombination av 27:ans goda seglings- och hanteringssegenskaper och 33:ans invändiga volym. Det är tveksamt om förväntningarna infrias, se artikel i AN 3-2019. Lasse beskriver bäst själv varför, med en enda mening "som i många stycken är en kosterbåtsversion av Fortissimo", släktskapet är främst Fortissimo om än spetsgattad. Ritningar presenteras i slutet av 1982.

Ett år senare sjösätts den första färdiga båten.

PR-Marin AB med Pekka Rasimus, som drivande kraft tar över produktionen av Allegro 30 och 33.

Allegro 30 tillverkas i Arnö utanför Nyköping och formarna till 33:an finns i Sävsjö där plastning sker.

I November 1987 sätts PR-Marin AB i konkurs.

Den därefter genomförda nyproduktionen av Allegrobåtar kommer att bedrivas i en f.d. cementvarufabrik vid Ottekil sydväst om Björkvik mellan Nyköping och Katrineholm. Här byggs flera 331:or (33:a med förhöjt skrov) och någon (några?) Allegro 30.

Allegroklubbens höstmöte 22 November 1987.

PR-marin AB, Arnö Nyköping.

Mötet blev litet kaotiskt då PR-Marin dagarna innan gått i konkurs. Allegro 30 var mötets höjdpunkt, här A30 Olly, en otursförföljd Allegro 30. Problemen med Olly finns beskrivna i *Tipsboken 2020* sida 229.

Bland buskarna i Björkvik ligger bland annat formen till överbyggnaden på Adagio 27:an. Den får symbolisera slutet på en epok.

Här påbörjas år 2000 skrovet till en Allegro 42, om denna båt någonsin blev sjösatt är oklart.

Steve har besökt även Björkvik och ger en färsk överblick från platsen. Idag arbetar en bilverkstad i lokalerna. Det finns fortfarande lämningar från båtproduktionen, som formar.

Lasse Norlin har under denna tid mycket ambition men sämre med resurser, vilket tydliggörs i det relativt få antal båtar som produceras under en lång tid. Vid Millennieskiftet kan produktionen av Allegrobåtar anses som helt avslutad och historisk. □

